

Yttrande angående f.d. soldattorpet N:o 304 vid Kungl. Södermanlands
Regemente.

Efter verkställd undersökning i Södermanlands Läns Landtmäterikontors arkiv angående soldattorpet N:o 304 vid Kungl. Södermanlands Regemente till $\frac{1}{4}$ mantal Brännatorp m.fl. uti Floda socken, Oppunda härad, får jag härmed anföra följande.

Detta torp finnes upptaget å kartan öfver Ökna bys och dess afgärda hemmans skog och utmark, upprättad vid storskifte år 1771 samt fastställt den 29 januari 1773. Torpet återfinnes å denna under egofigur N:o 99 och benämnes i beskrifningen såsom "Brännatorps och äres medintressenters soldattorp innehåller 3 ^{tunnl.} ----- 20 ^{kappld.}."

Detta soldattorps egor hafva icke ingått i delning vid storskiftet eller då tilldelats något visst hemman. Det gränsar å en sida till hemmanet Brännatorps inegor och ligger å tre sidor omgifvet af sådan skog mark, som före ^{stor/} skiftetvar samfälld och därvid fördelades, hvarföre man har skäl att antaga, att detsamma är upplåtet af dylik mark till de hemman inom skifteslaget, som rotera i torpet.

Enligt jordeboken rotera följande hemman och lägenheter i soldattorpe N: o 304 till nedanstående andelar:

Svenstorp	N:o 1	_____	1/4 mantal	_____	för	2/15	andel,
Brogetorp	N:o 1	_____	1/8	"	"	1/15	"
Brännatorp	N:o 1	_____	1/4	"	"	2/15	"
Gammaläng	N:o 1	_____	1/4	"	"	2/15	"
Hagetorpm	N:o 1	_____	1/4	"	"	2/15	"
Källtorp	N:o 1	_____	1/8	"	"	2/15	"
Smedstorp	N:o 1	_____	1/4	"	"	2/15	"
Norrstorp	N:o 1	_____	ett torp	_____	"	2/15	"

Af dessa ligga @ 1/4 mantal Svenstorp N:o 1, 1/8 mantal Brogetorp N:o 1/4 mantal Brännatorp N:o 1, 1/4 mantal Hagetorp N:o 1 och 1/4 mantal Smedstorp N:o 1 inom Ökna bys Rågångar och äro afgärdade hemman på denna byby. De öfriga fastigheterna däremot hafva aldrig haft med Ökna bys skifteslag sammanblandade egor och kunna således icke ega andel uti soldattorpsegorna, hvilka äro inom detta skifteslags rågångar be-

lägna.

Torpets egområde torde därför böra anses tillhöra de intressenter, som rotera i detsamma och som på samma gång tillhöra Ökna bys skifteslag eller således hemmanen $\frac{1}{4}$ mantal Svenstorp N:o 1; $\frac{1}{8}$ mantal Brogetorp N:o 1, $\frac{1}{4}$ mantal Bräntorp N:o 1, $\frac{1}{4}$ mantal Hagetorp N:o 1 och $\frac{1}{4}$ mantal Smedstorp N:o 1 och böra dessa hemman ega andelar uti detsamma efter hvars och ens hemmantal.

Hvad torpets åbyggnader åter angår, ega samtliga roteintressenterha del uti dessa efter ofvan angifna rötoringstal.

Efter företagen undersökning i Rikets Generallandtmäterikontors arkiv vill jag dessutom anföra följande.

Emot ofvanstående antagande kan med visst fog invändas, att, då torpets egor å en sida gränsar intill hemmanst Bräntorps inegoskifte, detsamma lika väl ursprungligen kunna af detta hemmans egare hafva blifvit intagna och uppodlade i sammanhang med hemmanets Bräntorp inegor samt därefter af honom upplåtne till soldattorp åt roten. Under sådant förhållande skulle soldattorpets jord vara af samma natur som Bräntorps ineger. Alla å Ökna by ^{odala egor} afgärdade hemmans ^{af bruk} ursprungligen upptagna å skifteslagets samfälliga utmark. Med afgärda hemman förstås nämligen sådana hemman, som äro upplåtne å annat hemmans = bolbyns utmark och anses deras odala egor eller inegorna motsvara hälften af skattetalet, hvarför vid storskifte eller laga skifte ^{af bruk} utmark ett afgärda hemman endast erhåller andel i utmarken för andra hälften af skattetalet. Alla afgärdahemmanens ineger uteslötos från delning vid 1773 års fastställda storskifte och bibehöllos till hemmanen orubbade. Soldattorpets egor ingingo såsom ofvan visas sats icke heller i storskiftet.-

Frågan om hvarthän torpet rätteligen hör, torde därför ^{egare} ytterst bero därpå, om detsamma uppodlats af Bräntorps och därefter af honom upplåtits till gemensamt soldattorp till roten N:o 304 eller om roteintressenterna inom skifteslaget efter erhållet lof gemensamt af den oskiftade utmarken uppodlat detsamma. Det förra alternativet skulle stödjas af det förhållandet, att, Bräntorps egare alltid ansetts såsom torpets egare och därför hitintills inehaft och brukat detsamma utan afgift samt, enligt hvad som meddelats mig jämväl uppburit planpennningar af de andra roteintressenterna. För antagandet af det andra alternativet kan förut här ofvan åberopade uttalande i 1773 års storskiftesbeskrifning åberopas.

Efter hvad jag sålunda här ofvan anfört, måste frågan om eganderätten till

soldatterpet N:ö 304 anses vara rätt oviss och svår att afgöra och torde först efter ännu vidlyftigare undersökningar i t.ex. Kungl. Kamarkollegium eller Landsarkivet kunna lösas, om ens då!

I sista hand får väl eganderätten till torpet afgöras af laga domstol, därest öfverenskommelse emellan intressenterna icke kan uppnås.

Nyköping den 18 mars 1913.

Förste Landtmätare.